

21.4.94
הארץ

Doc 06365

חיים הנוגבי

צד"ל: לקנות קצין בכסף

21.4.94

**משהו השתבש בממלכת צד"ל.
צבא השכירים של ישראל,
שהוכה ונחבל באחרונה, איבד
כנראה את עשתונותיו**

ד"ר היה בקצין צד"ל אחד, שחמתו כערה בו להשחית, כדי להוריד עיר שלמה למיקלטים. זה קרה בשבוע שעבר, בקריית-שמונה. התושבים, שהי- רידה אל מתחת לפני הקרקע כבר היתה להם לטבע שני, עשו זאת גם הפעם בסדר מופתי. חבל שאלוף פיקוד הצפון, יצחק מרדכי, לא למד משהו מהגלילים הגיבורים הללו ולא הטמיע בנפשו מעט מן השקט שלהם. על המרקע הוא נראה כמו שור נוגח, בוטש ברגליו ומאיים. עוד מעט היה מתפוצץ מועם ומפוצץ את כל סניבותיו ברעש גדול.

אט אט התברר, שלא החיובאללה היה הראשון להפר את ההסכם מן השנה שעברה, שהגביל את המלחמה בדרום-לבנון לתחומי האזור הקרוי, משום- מה, רצועת-הבטחון, אלא דווקא צד"ל. אנשי החיזב-אללה שיגרו אמנם קטיושות לגליל, אבל זו היתה מבחינתם פעולת-גמול על פגזי התותחים שהנחיתו קודם לכן אנשי צד"ל על צידון. למרבה המזל לא נפגע איש מן הקטיושות, לרוע המזל קיפחו אנשים חפים מפשע את חייהם בהפגזת התותחים.

משהו השתבש בממלכת צד"ל. צבא השכירים של ישראל, שהוכה ונחבל באחרונה, איבד כנראה את עשתונותיו. עכשיו הוא הורג ופוצע ומתעלל והורס ללא אכזבה. לכאורה טרחה ישראל להקים את הכנור פיות הללו כדי שתגנה על תושבי דרום-לבנון, למע- שה הן פוגעות בהם. ומי שהדביק ליחידות האלה את השם הכוזב "צבא דרום-לבנון", לא רימה אלא את עצמו.

אין מי שיכחיש, שישראל לא רק משלמת את משכורות החיילים והמפקדים של הצבא המזור הזה אלא גם מממנת מקופתה את מחיר אחזקתו השוטפת

ושוקדת על כל השאר: על הנשק ועל התחמושת ועל האימונים ועל הפיקוד... לגיון-זרים כחול-לבן. אפשר שכל מעשה הבריאה של צבא המש"תפים הזה הוא בלתי חוקי. הנה, הסעיף השישי של חוק יסוד הצבא - סעיף קצר, משפט אחד, ארבע-עשרה מלים - קובע באורח מפורש, ש"אין להקים או לקיים כוח מזויין מחוץ לצבא הגנה לישראל אלא על-פי חוק". ואין, כידוע, חוק מיוחד נוסף, שמתיר הקמת צבא זולת צבא ישראל. כאשר נתקבל חוק היסוד, שצוטט לעיל, לפני כ-20 שנים, חתמו עליו, כנדרש וכנהוג, נשיא המדינה וראש-הממשלה שניהנו באותה העת, אפרים קציר ו... יצחק רבין.

החתימה צפונה היא חלום ציוני ישן נושן. מעט לאחר שנסתיימה מלחמת העולם הראשונה, הגישה ההסתדרות הציונית העולמית את מפת התביעות שלה למנצחים. הבית הלאומי שצויר במפה הרחיק צפונה הרבה מעבר לתחומי רצועת הבטחון העכשווי ית והגיע עד לצידון. הליטני היה עשוי להפוך כך למוביל מים פנימי.

35 שנים לאחר מכן שטת דוד בן-גוריון את חלום-לבנון שלו בפני משה שרת, במכתב ששיגר אליו משרד-הבוקר. כינון מדינה נוצרית, זה היה לב החלום. ב"ג ביקש לנצל "שעת מבוכה ומהומה ומהפ-

כה או מלחמת-אזרחים" וקבע, ש"בלי יוזמתנו ועזרת-נו הנמרצת הדבר לא ייעשה". עוד הוסיף, ש"יש להשקיע אמצעים, זמן, מרץ, ולפעול בכל הדרכים העלולות להביא לשינוי יסודי בלבנון... אם יידרש כסף - אין לחסוך בדולרים..." שרת רחה את ההתער-בות הישראלית המוצעת בתקיפת מנומקת.

אצל בן-גוריון היתה התוכנית לכונון בלבנון מדי-נת-יבונות נוצרית מקובעת היטב. הוא היה שב אליה בהזדמנויות שונות. משה דיין, לדוגמה, היה מאותם אנשי-יסוד שנתפסו לרעיון. שרת העיד, שבאחת מן ההתייעצויות שבין משרד החוץ והצבא (שהתקיימה ב-16 במאי 1955), כאשר בן-גוריון פרש את "התוכ-נית הדמיונית וההרפתקנית" שלו בנוכחות הקצינים, הרמטכ"ל דיין התלהב: "לדידו, כל מה שדרוש הרי זה למצוא קצין, ולו בדרגת סרן, לרכוש את לבו או לקנותו בכסף, על מנת שיסכים להכריז על עצמו כמושיע האוכלוסיה המרונית. או אז יכנס צה"ל ללב-נון, יכבוש את השטח הבא בחשבון ויכונון שלטון נוצרי בכרית עם ישראל. השטח שמדרום לליטני יסופח סיפוח גמור לישראל והכל על מקומו יבוא בשלום..."

הלקח של שרת מאותו דיון ראוי לציטוט ולשינון גם היום: "הוסר הרצינות שנתגלה מצד האגף הצבאי של ההתייעצות", כתב שרת, "בכל גישתו לענייני הארצות השכנות, וביחוד לבעיה המורכבת ביותר של מצבה הפנימי והחיזוני של לבנון, הוא פשוט מבחיל. ראית בעליל כיצד אלה שהצילו את המדינה בגבור-תם ובחירוף נפשם במלחמת הקוממיות, מסוגלים לה-מיט עליה שואה אם תותר להם הרצועה בימים כתי-קונם..."